

ایکسید و بررسی پیوستن ایران به آن

کامبیز فرقاندوست حقیقی^۱، ابوالفضل لطفی آرباطان^۲

^۱ استادیار، دانشگاه آزاد اسلامی تهران، تهران، ایران

^۲ دانشجوی دکتری مهندسی مالی، دانشکده مدیریت و حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، کرج، ایران

چکیده

«کنوانسیون ایکسید» یکی از مهم‌ترین معاهدات حقوق بین‌الملل اقتصادی است که افراد را به‌عنوان تابعان حقوق بین‌الملل به رسمیت می‌شناسد. برخلاف کم‌توجهی نسبت به سرمایه‌گذاری در گذشته، کشورها از اواسط دهه ۱۹۸۰ به‌طور روزافزونی دیدگاه‌های مشابهی را درباره برخورد حقوقی با مسئله سرمایه‌گذاری خصوصی خارجی اتخاذ کرده‌اند. این امر را می‌توان در قوانین ملی کشورها در خصوص سرمایه‌گذاری، معاهدات دو یا چندجانبه بین‌المللی آن‌ها و رویکرد مثبت آن‌ها نسبت به حل و فصل این‌گونه دعاوی به‌خوبی مشاهده کرد. این تشابهات خصوصاً در زمینه آزادسازی رژیم‌های سرمایه‌گذاری و حمایت از سرمایه‌گذاران قابل‌توجه است. همچنین نکته جالب‌توجه در این تغییرات، جایگاه خاص داوری به‌عنوان وسیله انتخابی و ترجیحی حل و فصل دعاوی ثالث است که این امر به دلیل امتیازات داوری نسبت به سایر روش‌های حل و فصل دعاوی، از جمله «قابلیت انعطاف»، «درجه اعتماد»، «سرعت و کارایی»، «تخصصی‌تر بودن»، «هزینه کم» و «محرمانه بودن» است. ایران نیز به‌رغم اینکه هنوز عضو ایکسید نیست، ولی از این توسعه مستثنا نبوده است. در چند سال گذشته، تغییرات زیادی را می‌توان در این زمینه در حقوق آن مشاهده کرد که برای نمونه باید از تسهیلات و تضمینات مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی و اصلاحات در بسیاری از مقررات، از جمله «قوانین داوری تجاری کشور»، «سیاست‌های پولی و ارزی»، «رقابتی کردن اقتصاد» و «تلاش برای شکستن انحصارات» نام برد. یکی از راه‌های جذب و تشویق سرمایه‌گذاری در کشور، ایجاد تضمین‌های حقوقی مناسب، از جمله «امنیت کافی برای سرمایه‌گذاری‌های خارجی» است. بدون شک، پذیرش نظام داوری ایکسید می‌تواند گام مثبتی برای این مهم در ایران باشد.

واژه‌های کلیدی: کنوانسیون ایکسید، سرمایه‌گذاری، داوری، حقوق بین‌الملل، ایران، حل و فصل اختلافات

مطالعات آینده پژوهی و سیاستگذاری

دوره ۴، شماره ۴، زمستان ۱۳۹۷، صفحات ۴۸-۶۲